

ÖZEL SEKTÖR ENERJİ DÖNÜŞÜMÜNÜ TEK BAŞINA YERİNE GETİRMEYECEK *

Yenilenebilir enerji teminindeki büyüme gelişme göstermekte fakat bu konuya bir bütün olarak bakılmalı. Uluslararası Enerji Ajansı'nın geçen hafta yayınladığı rapor, düşen maliyetin yardımıyla yenilenebilir enerji tarafından üretilen güç miktarının, güneş enerjisinin başı çekmesiyle önümüzdeki beş yıl içerisinde yüzde 50 oranında büyümesi gerektiğini doğruladı. Fakat Ajans'a göre, bu da sürdürülebilir bir enerji sistemi sağlamak için yeterli değil.

Sektör içinde, petrol, gaz ve kömürü içeren hidrokarbonlar marketi domine etmeye devam etmekte. 2050 yılı itibarı ile, şu sıralar 60'dan fazla ülke tarafından onaylanıp net sıfır karbon hedefine ulaşması gereken yatırım hala yürürlükte değil. Eğer sermaye piyasaları enerji dönüşümünü finanse etme konusunda isteksiz ise, alternatif yaklaşımlar benimsenmek zorunda kalınacak.

Yerleşik enerji ekonomisinin esnekliği rakamlardan da belli durumda. Yenilenebilir enerji şu sıralar küresel enerji talebinin yüzde 5'ini temin etmekte. 10 yıl içinde, güçlü bir büyüme ile yüzde 12'sine denk gelecektir. Marketin yüzde 38'ine olan hakimiyeti ile kömür dünya çapında en büyük sağlam kaynak olmaya devam etmekte, ve Hindistan, Polonya ve Endonezya gibi ülkelerde yeni kömür yakıtlı güç istasyonları hala inşa edilmekte.

Zamanla yenilenebilir enerji temel elektrik kaynağı olacaksa da bu süre 20 ya da daha fazla yılı bulabilir. Ve elbette elektrik tek güç sağlayıcısı değil. Kömür ve gaz hala ağırlıklı olarak yakıt endüstrisi ve ısıtma, petrol de büyük çoğunlukla ulaşımı temin etmekte. Enerji dönüşümünün hala gitmesi gereken uzun bir yolu var. Bu arada, 2018'de, enerji sektörünün her yönüne yatırılan 1.8tn \$'ın yaklaşık 300bn \$'ı yenilenebilir enerjiye gitti. Geri kalanın çoğunluğu petrol ve gaz öncülüğündeki fosil yakıtlara adanmıştı.

Bu dengesizliğin sebepleri çok açık. Yenilenebilir enerjinin düşük maliyeti ve hazır ulaşılabilirliği, birkaç projenin yüzde 5'den 8 oranına veya daha fazlaya doğru dönüşler yapabileceği anlamına gelmekte. Sektöre giriş için pek engel yok, herhangi biri bir elektrik üreticisi olabilir ve fazlalıkların şebekeye geri satılmasını sağlayan tasarımlar hem işletmeleri hem de ev sahiplerini kendi verimlerini kurma konusunda cesaretlendiriyor.

Elektrik sektörü, yerleşik nükleer, hidro, doğal gaz ve pek çok marketteki kömür rekabetinde pazar payı açısından oldukça rekabetçi durumda. Fiyatlardaki düşme eğilimi kazanç ve kar oranlarında ayrı bir baskı oluşturacak. Yenilenebilir enerji ve fosil yakıtlar arasındaki seçimin yarattığı gerilim pek çok ana enerji şirketinin yatırım komitesinde belirgin durumda. Giriş engellerinin daha fazla olduğu petrol ve gaz projelerindeki tipik yatırımlar yüzde 15 veya daha fazla kar kazandırıyor. Bir sonraki kıyı rüzgar santrali ve rekabetin fazla olduğu elektrik marketine güç satma, sonraki petrol sahası üzerinde nasıl geçelendirilebilir?